

οὐδὲν εἰσέτι ἐσκότισε τὸν φωτεινὸν ἀστέρα τὸν ὁποῖον εἴρουσι πανταχοῦ μεθ' ἐαυτῶν.

Πρόσθετε τώρα καὶ τὰ βιβλία μου, τὸν ἀνθοβολῶνά μου καὶ τὴν προπαρασκευὴν τῶν διδασκῶν μου. Μόλις μοι μένει καιρὸς νὰ γράψω ἐνίοτε πρὸς φίλους στενοῦς, τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ περιπαθῶς ὡς σέ, φίλτατε Βάλτερ Σκῶτ.

— Αὐτὴ εἶναι λοιπὸν ἡ ἀγνή καὶ ἀθύριλος εὐδαιμονία τῆς ὁποίας πρὸ δέκα ἐτῶν ἀπολαύεις!

— Ναί, φίλε μου, ὁ Θεὸς μοι δωρεῖται τὴν εὐδαιμονίαν ταύτην ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ εὐεργέτης μου λόρδος Θερλῶφ με ὠδήγησεν εἰς τὴν κατοικίαν ταύτην, ἣτις ἴτο διευθετημένη ὡς ἦδη τὴν βλέπεις. Πρὶν ἐτι καταβῶ τῆς ἀμάξης εἶδον γυναῖκα, ἣ μᾶλλον ἄγγελον προσφιλῆ, τὸν ὁποῖον πρὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν εἶχον εἶδῃ, τὴν Σάραν μου, τρέχουσαν εἰς συνάντησίν μου.

— Γεώργιε, μοι εἶπεν ὁ λόρδος, ἰδοὺ ἡ οὐζυγός σου, καὶ χωρὶς αὐτῆς νὰ μοι δώσῃ καιρὸν νὰ τὴν ἀσπασθῶ, με ὠδήγησεν εἰς τὸν ναόν, ὅπου ὁ ἱερεὺς τοῦ Βελβοῶρ, ὅστις μᾶς ἀνέμενεν αὐτοῦ ἐτέλεσε τοὺς γάμους· καὶ με ἀπεκατέστησεν ἀκολούθως ποιμένα τοῦ τόπου. Ἐκτοτε ὁ Θεὸς μοι χορηγεῖ τὰς χάριτάς του με ταπεινότητι πατέρα, ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν μου ὑπὸ ἀγαθῶν ἄτινα πολλαπλασιάζονται ὁσημέραι διὰ χριστιανῶν συζευχθέντα κατὰ τὸν Θεὸν καὶ τὴν καρδίαν του, διὰ πατέρα ὅστις βλέπει αὐξάνοντα περὶ ἑαυτὸν τίσσαρα προσφιλῆ τέκνα. Ναί μὲν κατὰ καιροὺς ὑπέστημεν καὶ δυστυχίας καὶ θλίψεις, ἀλλὰ τούτας ὑπεβίβαμεν μετὰ καρτερίας· ἐκτός δὲ τούτου ἦσαν αὐταὶ πολλὰ σπάνια.

Ἐν τῷ μεταξῦ τῆς ἐβδομάδος ἦν ὁ Βάλτερ Σκῶτ διήλθε μετὰ τοῦ φίλου του, ἐθαύμαζε τὴν ἐμβριθειαν τῶν γνώσεων τοῦ Κράβ καὶ τὰς τεραστίους σπουδὰς αἱ εἶχε κάμει. Ὅτε κατέλιπε τὸ Λονδῖνον δὲν ἐγίνωσκιν οὐδὲ λέξιν ἐκ τῆς Γαλλικῆς καὶ Ἰταλικῆς, καὶ ἦδη ἐλάλει ἀμφοτέρας τὰς γλώσσας μετὰ μεγίστης ἰσχυρίας. Διετήρει ἀλληλογραφίαν περὶ ζωολογικῶν ἀντικειμένων μετὰ τοῦ Κυβιέρου, καὶ οἱ περιφημότεροι ἰστομολόγοι τοῦ αἰῶνος τὸν συμβουλεύοντο ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῶν ἐντόμων, ὧν τὰ ἦδη οὐδεὶς ὡς αὐτὸς εἶχε σπουδάσει βαθύτερον, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὡς βοτανικὸς ἠτύχησε ν' ἀνακαλύψῃ πολλὰ εἶδη τῆς Ἀγγλικῆς Χλωρίδος.

Μετὰ δολοκλήρον ἑβδομάδα, ὁ Βάλτερ Σκῶτ περίλυπος ἀπεχωρίσθη τοῦ φίλου του, τῆς χαρισιοτάτης συζυγίου καὶ τῶν τέκνων του.

— Σὲ ἠγάπων καὶ πρότερον πολὺ, φίλτατε Κράβ, εἶπεν ὁ ποιητὴς ἀναχωρῶν, ἀλλ' ἦδη σὲ ἀγαπῶ περισσότερον· διότι ἀγαπῶ καὶ σὲ καὶ τὴν οἰκογένειάν σου.

ΚΕΦ. ΕΚΤΟΝ.

Ἐπίλογος.

Ἡ εὐδαιμονία τοῦ Κράβ δῆρκεσεν ἐπὶ δικίῳ ἔτι ἀκόμη, μετὰ παρέλευσιν τῶν ὁποίων αἱ συμφοραὶ αὐτῆς προσέβαλον τὰς ἀρχὰς τοῦ σταδίου τοῦ ἐπέβουον πάλι, κατ' αὐτοῦ.

Ἡ ὑγεία τῆς συζύγου του προσεβλήθη, καὶ ὁ Κράβ συνέλαβε ἀνησυχούς ὑπονοίας· ἐξήρχετο τότε σπάνιώτατα καὶ ἐπισκέπτετο τοὺς στενωτέρους τοῦ φίλους, μεταξὺ τῶν ὁποίων διεκρίνοντο οἱ ἀδελφοὶ Δύβλιϋ καὶ ὁ αἰδέσιμος Ῥιχάρδος Τύρνερ, ἀνὴρ ἀξίεραστος καὶ κριτικὸς ἔμψρων. Συναναστρέφετο ἐνίοτε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Νῶρθ καὶ τοὺς ἐξοχωτέρους τῆς ἐποχῆς. Αὐτοῦ ὁ Φῶξ, ὅστις ἐπὶ μακρὸν χρόνον δὲν τὸν εἶχεν εἶδῃ, τὸν ἀνεγνώρισεν ἡμέραν τινα καθ' ἣν στιγμὴν ἐμελλον νὰ καθήσωσιν εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ μετὰ φιλοφρονησάτην ὑποδοχὴν, τῷ εἶπε μετ' οἰκείου ὕψους, ὅτε μετέβαινον ἀπὸ τῆς αἰθούσης εἰς τὸ ἐστιατόριον. Αἱ! Κύριε Κράβ, ἐὰν δικαιοσύνη σὰς ἀπεδίδοτο, ἦθέλατε εἰσθε δλων ἡμῶν ὑπέρτερος. Τὸ ἐσπέρας ἐν τῇ συναναστrophῇ, τῷ προσέφερε ν' ἀναγνώσῃ πρὸς χάριν του τὰ χειρόγραφα ἄτινα ἐμελλε νὰ δημοσιεύσῃ.

Ἡ Κυρία Κράβ ἀπέβιασε περὶ τὸ τέλος τοῦ 1812· ἀν καὶ ἡ μακροχρόνιος τῆς Σάρας ἀσθένεια ὑπέβηε διὰ τὸν Κράβ λίαν ἐπίπονος, τοσοῦτον βαθεῖαν ἠσθάνθη λήπην διὰ τὴν ἀπώλειαν ταύτην, ὥστε ἡ ὑγεία του προσεβλήθη διὰ μιᾶς. Μετ' οὐ πολὺ ἠρθένησε, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ἀσθενείας του ἰζήτει νὰ μὲν ἀνοικτός ὁ τάφος τῆς προσφιλοῦς του Σάρας διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθῇ ὅσον ὅπου. Αἱ σύντομοι περιποιήσεις τῆς οἰκογενείας του τῷ ἀπέδωκαν βαθμηδὸν δυνάμεις καὶ γυναικότητα· ἀλλὰ δὲν παρεδόθη, πλεόν εἰς τὰς συνήθει αὐτοῦ ἐνασχολήσεις· ὁ κῆπος του, ὃν τοσοῦτον περιπαθῶς ἠγάπα πρότερον, οὐδόλως πλεόν τὸν ἐθέλγε, καὶ ἀπερίγραπτος μεταβολὴ ἐπέστη ἐφ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ὑπαρξίν. Περὶ τῆς ἐποχῆς ἐκαίνησθ ἕνωρα τοῦ Trowbridge ἰκενώθη, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ δουκὸς Ῥυτλάνδου, ὅστις παρὰ τὸν πατέρα του εἶχε κληρονομήσει ἡμεγίστην κλίσιν καὶ ἀγάπην πρὸς τὸν ποιητὴν, γινώσκων πόσον ὀδυνηρὰ ἦταν διὰ τὸν ἀτυχῆ Κράβ τὰ μέρη ἐκεῖνα εἰς ἃ ὑπῆρξέ ποτε εὐτυχῆς, τῷ προσέφερε τὴν θέσιν ταύτην, ἣ ὁ Κράβ εὐχαρίστως παρεδέχθη.

Ὁ Κράβ ἠσθάνετο, ὅτι ἡ πρὸ χρόνων κλονιζομένη ὑγεία του ἐξηρθένῃ ἡμέραν τῆς ἡμέρας. Αἱ προσβολαὶ τοῦ σπᾶσματος ὑφ' ὧν προσεβάλλετο ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς συζύγου του, κατέστησαν συνεχίσταται ἀπὸ τοῦ 1822 μέχρι τοῦ 1831. Τὴν ἐβδόμην Ἰανουαρίου τοῦ τοῦ τελευταίου τούτου ἔτους ἔγραψε πρὸς τὸν υἱὸν του τὴν ἀκόλουθον ἐπιστολήν.

« Αἰσθάνομαι μεγίστην ἀδυναμίαν καὶ ἀδράνειαν,
 » εἰς ἣν δυσκόλως ἀντέχω. Ὅμολογῶ ὅτι τοῦτο εἶναι
 » ἀποτέλεσμα τῆς ἡλικίας· τὸ γῆρας κάμνει εἰς ἐμὲ
 » ἀκατανοήτους προόδους, τὰς ὁποίας ματαίως προ-
 » σπαθῶ νὰ ἐμποδίσω. Τὸ σκληρὸν γῆρας! ἐπέπεσε
 » πρὸ πάντων κατὰ τοῦ μνημονικοῦ μου! Εὐ-
 » χαριστῶ τὸν θεὸν διότι δὲν πάσχω χείρονα
 » Αἰσθάνομαι εἰς τὸν λάρυγγα πόνους εἴτινος μ' ἐμ-
 » ποδίζουσι πρὸ τοῦ γεύματος νὰ ἀναγνώσω τὰς
 » προσευχὰς μου γεγωνυῖα τῆς ρωνῆ· ἀλλὰ μετὰ τὸ
 » πρόγευμα εἶμαι καλλήτερον μέχρις ἐσπέρας. Μὴ
 » ἐκλάβης ὁμως τὴν ἐξασθίνεσιν ταύτην, τῷ δυνάμει
 » μου ὡς νότον . . . δὲν εἶμαι ἀσθενῆ! . . . Εἶμαι
 » ὡς βασιλεὺς ὁ Lear, δυστυχῆς γερόντιον μεμωμένον
 » μετὰ τὴν διαφορὰν εἶτι δὲν ἔλω θυμητέρα νὰ με βασα-